

rivm

Door de bomen het bos weer zien

Meer inzicht in kwaliteit en effectiviteit interventies

Djoeke van Dale
Centrum Gezond Leven

Joke van Wieringen
Centrum Jeugdgezondheid

De stand van zaken

- Schatting: minstens 1500 interventies in veld jeugd en opvoeding. Bij leefstijlinterventies gaat het om duizenden.
- Ongeveer 1% is evidence-based op basis van streng-wetenschappelijk onderzoek.
- Die 1% wordt weinig gebruikt.

bl

• Bronnen: Boendermaker e.a. (2003), Loeffen e.a. (2004), Veerman e.a. (2005), inspectierapport (2005)

rivm

Dia 2

b1 beckersm; 20-11-2008

Zoveel interventies: hoe te kiezen?

4000 interventies in
loket gezond leven

rivm

Erkenningsysteem voor interventies

rivm

Interventies zijn:

- Doelgericht
- Planmatig
- Toegevoegd

rivm

Interventies zijn:

- Bedoeld om risico's en problemen te voorkomen, verminderen, compenseren of draaglijk te maken
- Goed doordacht
- Afgebakend in de tijd

rivm

Interventies zijn:

Gericht op:

- Jeugd
- Opvoeders
- (opvoed)omgeving

Vanaf juni 2009 ook gericht op gezondheidsbevordering en preventie bij volwassenen en ouderen

rivm

Werken aan een erkenningsysteem voor interventies

- Kwaliteit en effectiviteit van interventies **inzichtelijk en toegankelijk maken**
- **Opwaartse druk in kwaliteit** onderzoek en praktijk genereren

rivm

GGD'en (23) vinden....

- Werken met gecertificeerde interventies belangrijk tot zeer belangrijk (95%)
- Dat gecertificeerde interventies hen zeker wel zullen stimuleren tot gebruik (65%)
- Willen interventies aanpassen aan eigen situatie (100%)
- Degelijke beschrijving belangrijk (30%) tot zeer belangrijk (70%)
- Gemeenten (slechts 10 bevroegd) willen graag lijstjes met gecertificeerde interventies.....maar met mogelijkheid aan te passen aan lokale situatie

rivm

Erkenningscommissie (Jeugd) interventies

Samenwerking tussen:

- RIVM/ Centrum Gezond Leven
- RIVM/ Centrum Jeugdgezondheid
- Nederlands Jeugdinstituut

Vier deelcommissies:

- Jeugdzorg, psychosociale en pedagogische preventie
- Jeugdgezondheidszorg, preventie en gezondheidsbevordering
- Jeugdwelzijn, ontwikkelingsstimulering en onderwijsgerelateerd
- *Gezondheidsbevordering en preventie voor volwassenen en ouderen*

rivm

Beoordelen interventies door Erkenningscommissie (Jeugd) Interventies

- **onafhankelijke commissie**
- **vier niveaus**
 - theoretisch goed onderbouwd
 - waarschijnlijk effectief
 - bewezen effectief
 - kosteneffectief (2011)

rivm

Beoordeelde interventies te vinden in

1. Databank effectieve jeugdinterventies:
www.nji.nl/jeugdinterventies
2. Loket Gezond Leven:
www.loketgezondleven.nl/kwaliteit
(leefstijlinterventies)
3. Webportal Jeugdgezondheid:
www.rivm.nl/jeugdgezondheid

rivm

Erkende interventies niveau 'theoretisch goed onderbouwd' door deelcie 2 in 2008

- Actie Tegengif
- Armoede en Gezondheid
- Roken, niet waar de kleine bij is
- Gezonde school en genotmiddelen
- Grip op je dip online
- Levensvaardigheden
- Lang leve de liefde
- Veiligheidskaarten JGZ
- JUMP-in
- KOPP
- Girls Talk
- Head up
- Kleur je leven
- Ik (r)ook niet
- Onder voorbehoud: Home party; Overbruggingsplan

rivm

Pfffff

Zo weinig!

rivm

Waarom zo weinig?

- Theoretische) onderbouwing is er vaak niet
- Moeilijk om te beschrijven, tijdrovend
- Wie is de eigenaar?

Acties

- *Ondersteuning bij het schrijven (workshops)*
- *Format formulier en handleidingen aanpassen*
- *RIVM zet capaciteit in om interventies te beschrijven*
- *Extra niveau: Goed beschreven / op de drempel*

rivm

Beoordelen van interventies

1. **Beoordeling door praktijk**, beleid en CGL: goed beschreven (eerste schifting)
2. Beoordeling **onafhankelijke commissie** (Erkenningscommissie (Jeugd) Interventies: kwaliteit-en effectiviteit op verschillende niveaus

rivm

Niveau Goed beschreven

- **Samenvatting:** *doel, doelgroep, aanpak en effectiviteit*

A. Interventiebeschrijving

probleem, doelgroep, doel, methodiek, materialen

C. Randvoorwaarden uitvoering en kwaliteitsbewaking

Eisen tav opleiding, implementatie en kwaliteitsbewaking, onderzoek uitvoering en kosten

rivm

Theoretisch goed onderbouwd:

- **Samenvatting:** *doel, doelgroep, aanpak en effectiviteit*

A. Interventiebeschrijving

probleem, doelgroep, doel, methodiek, materialen

B. Onderbouwing van de (verwachte) effectiviteit:

Verantwoording: doelgroep, doelen en aanpak

C. Randvoorwaarden uitvoering en kwaliteitsbewaking

Eisen tav opleiding, implementatie en kwaliteitsbewaking, onderzoek uitvoering en kosten

rivm

Waarschijnlijk of bewezen effectief

- **Samenvatting:** *doel, doelgroep, aanpak en effectiviteit*

A. Interventiebeschrijving

Probleem, doelgroep, doel, methodiek, materialen

B. Onderbouwing van de effectiviteit:

Verantwoording: doelgroep, doelen en aanpak

C. Randvoorwaarden uitvoering en kwaliteitsbewaking

Eisen tav opleiding, implementatie en kwaliteitsbewaking, onderzoek uitvoering en kosten

D. Effectiviteit

*Nederlandse effectstudies (onderzoekstype, mate van effect en bewijskracht)
Buitenlandse studies (effectsize, bewijskracht)*

rivm

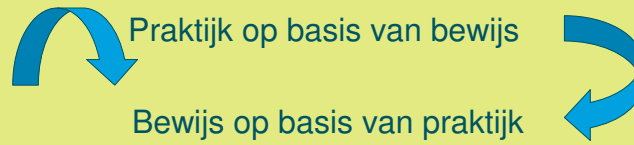
Nut voor de professional

- Je kunt de kwaliteit / effectiviteit van een interventie opzoeken in de database
- De erkenning kun je gebruiken voor de promotie van je interventie
- Kwaliteit van interventies in Nederland verbetert op de lange termijn (o.a. via ZonMW en Academische werkplaatsen)

rivm

Verbetering effectief werken

rivm

Nog veel nodig!

- Uitvoering
- Onderhoud
- Ontwikkeling
- Onderzoek

rivm

Overbruggingsplan voor kinderen met overgewicht

- Maakt gebruik van veelbelovende interventies bij gebrek aan evidence-based programma
- Methode voor individuele primaire en secundaire preventie in de jeugdgezondheidszorg
 - » Stimuleren van borstvoeding
 - » Minder gezoete dranken
 - » Meer buiten spelen en bewegen
 - » Minder voor tv of pc zitten
 - » Regelmatig en goed ontbijten

rivm

Vindt u deze interventie effectief?

- is de interventie uitvoerbaar?
- heeft u de interventie aangepast?
- wat zijn de werkzame elementen in de interventie?

rivm

Informatie

- Joke van Wieringen, joke.van.wieringen@rivm.nl
- Djoeke van Dale, djoeke.van.dale@rivm.nl
- Nienke Holter, n.holter@nji.nl
- Marian de Graaf, m.degraaf@nji.nl

